

## Albert Camus: *Sziszüphosz mítosza*

Az abszurd és az öngyilkosság – részlet

(...)

Az öngyilkosságnak több oka is lehet, s általában nem a legnyilvánvalóbb a leghathatósabb. Az ember ritkán lesz öngyilkos hideg megfontolásból (bár elméletileg ez sem zárható ki). Szinte mindig ellenőrizhetetlen, hogy mi váltja ki a krízist. Az újságok gyakran írnak „szerelmi bánat”-ról, vagy „gyógyíthatatlan betegség”-ről. Helytálló magyarázatok. De tudni kellene, hogy aznap valamelyik barátja nem beszélt-e közömbösen az illetővel. Az a bűnös. Mert ennyitől is felfakadhat a felgyülemlett harag és keserűség.

Nehéz tetten érni azt a pillanatot, amikor a szellem a halál mellett dönt, a tettből azonban már könnyebb levonni a benne rejlő következtetéseket. Az öngyilkosság – akárcsak a melodrámban – bizonyos értelemben vallomás. Azt valljuk be, hogy az élet túllépett rajtunk, vagy hogy nem értjük. De hagyjuk az analógiákat, maradjunk a köznapi szavaknál. Az ember mindössze annyit vall be, hogy „nem érdemes”. Élni persze sosem könnyű. Az ember továbbra is végzi a létezés által megkövetelt mozdulatokat, több okból, mindenekelőtt megszokásból. Az élet elvetése azt föltételezi, hogy az ember, ha ösztönösen is, ráébred, hogy ez a megszokás származhat, hogy az életnek nincs mélyebb értelme, hogy a mindennapi lőtásfutás esztelen, hogy a szenvedés fölösleges.

Mi hát ez a megfoghatatlan érzés, mely megfosztja a szellemet az élethez szükséges álomtól? Ha egy világot jól-rosszul meg lehet magyarázni, akkor az a világ otthonos. De ha a világmindenséget hirtelen megfosztjuk minden illúziótól, minden fénytől, akkor az ember idegennek érzi magát benne. Száműzetése végérvényes: nincsen többé elveszett hazája, melyre emlékezhetne, nincs ígéret földje, melyben reménykedhetne. Minden egészséges ember eljátszott már néha magában az öngyilkosság gondolatával, úgyhogy további fejtegetés nélkül is elismerhetjük, hogy ez az érzés és a megsemmisülésvágy közvetlen kapcsolatban áll egymással.

(...)